

Versie: 01 – 10 – 2021

A. Inleiding

Voor een schoolexamen moet een school een programma van toetsing en afsluiting (PTA) vaststellen. Als een PTA eenmaal is vastgesteld mogen er in het lopende schooljaar/of de periode waarin schoolexamen wordt gedaan geen wijzigingen meer worden aangebracht voor de groep leerlingen waarvoor dat PTA geldt.

Het PTA heeft betrekking op de periode waarin leerlingen schoolexamen doen. Deze periode kan twee schooljaren omvatten, maar kan zich ook beperken tot één schooljaar (bijv. alleen het vierde leerjaar, als de schoolexamens alleen in dat jaar afgenomen worden). Dit is per vak apart bepaald.

In de eerste plaats is het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) een document dat bedoeld is om leerlingen, ouders/verzorgers en docenten te informeren over de inhoud en de wijze van afname van het schoolexamen.

In de tweede plaats is het PTA een verantwoording van de school aan de inspectie.

Het PTA moet voor 1 oktober verstrekt worden aan de leerlingen en de inspectie.

1. Per sectie kan een keuze gemaakt worden uit:
 - Een eenjarig PTA. Let op: Als een sectie kiest voor een eenjarig PTA maakt de sectie voor het voorexamenjaar eveneens een overzicht van toetsen, uiteraard zonder SE-toetsen. Dit is voor de inrichting van SomToday
 - Een tweejarig PTA; startend in het voorexamenjaar VMBO-3

In het PTA van een examenjaar zijn nagenoeg alle toetsen SE-toetsen. In het voorexamenjaar onderscheiden we SE-toetsen en voortgangstoetsen. Voortgangstoetsen zijn overhoringen, kleine en grote toetsen die meetellen voor de overgang. Voor de overgang naar klas 4 tellen voortgangstoetsen en SE-toetsen mee.

In elk PTA staan bij de SE-toetsen alle eindtermen/domeinen behorend bij het vak. Het vak dient duidelijk aan te geven welke stof (eindtermen/domeinen) het betreft en in welke periode de cijfers voor deze toetsen weggeschreven moeten worden. Leerlingen die op- of afstromen krijgen een overzicht van de afwijkingen en in te halen toetsen om zo alsnog te voldoen aan het PTA.

2. We werken met een voortschrijdend gemiddelde van alle PTA-toetsen voor het SE-eindcijfer binnen het examendossier.
3. De beroepsgerichte vakken VMBO-B en K werken altijd in een cohort van twee jaar met een voortschrijdend gemiddelde.
4. Gewichten van SE-toetsen: vrije keuze voor de secties.

B. Welke bijdrage levert een behaald resultaat op het SE en CE in het eindcijfer?

Het cijfer voor het schoolexamen (SE)

Het cijfer voor het SE is samengesteld uit de cijfers en de beoordelingen voor de toetsen en de praktische opdrachten, zodanig dat er aantoonbaar sprake is van een evenwichtige bijdrage van de verschillende onderdelen.

In het PTA legt de school de weging en de uitsplitsing van de verschillende onderdelen vast.

Het definitieve eindcijfer voor het schoolexamen komt voort door het gemiddelde te nemen van alle behaalde SE-cijfers, met de daarbij behorende gewichten.

Het schoolexamencijfer SE wordt als volgt berekend: Het voortschrijdend gemiddelde van 1 mei wordt omgezet in het definitieve cijfer voor het schoolexamen, afgerond op één decimaal. Bijv. 6,45 wordt 6,5. Gecodeerd met *Eindcijfer schoolexamen*.

Het centraal examen (CE)

Voor de algemene vakken bestaat het CE in alle leerwegen alleen uit een CSE (= Centraal Schriftelijk Examen). Het cijfer voor het CE wordt daarom bepaald op grond van het CSE.

Het cijfer voor het CE van het beroepsgerichte programma (afdelingsprogramma) van de Basisberoepsgerichte Leerweg en Kaderberoepsgerichte Leerweg wordt bepaald volgens onderstaande berekening:

Een cijfer voor het profielvak = $(\text{CSPE}^* + \text{Eindcijfer SE}) : 2$

Een cijfer voor het keuzevak = combinatiecijfer SE

Het eindcijfer voor het examen

Voor de vakken en programma's waarin de kandidaat zowel een SE als een CE aflegt, geldt dat het eindcijfer voor een vak tot stand komt door de cijfers SE en CSE bij elkaar op te tellen en te delen door twee. Het eindcijfer daarna direct afronden op een heel cijfer, $6,45 = 6$

Het eindcijfer is bepalend voor zakken/slagen.

*CSPE = Centraal Schriftelijk en Praktisch Examen

C. Vakken zonder centraal examen en die meetellen bij de zak- en slaagregeling

1. Voor maatschappijleer geldt dat het eindcijfer schoolexamen afgekapt wordt op een heel cijfer, wat meetelt voor de bepaling van de uitslag zakken of slagen. Het eindcijfer wordt direct afgerond op een heel eindcijfer 6,45 is 6. Voor bepaling uitslag zie artikel 49 van het eindexamenbesluit VO.
2. Bij de keuzevakken van de beroepsgerichte vakken wordt elk keuzevak afzonderlijk afgerond op een heel cijfer. De 4 keuzevakken worden daarna bij elkaar opgeteld en gedeeld door vier. Daarna weer afgerond op een heel cijfer. Dit cijfer wordt dan het combinatiecijfer keuzevakken. Dit combinatiecijfer telt mee bij de zak- en slaagregeling.
3. Het vak lichamelijke opvoeding moet de kwalificatie voldoende (V) of goed (G) hebben aan het eind van leerjaar 4 om te kunnen slagen.
Deze kwalificatie wordt als volgt verkregen:
Het eindcijfer SE = Eind per 1 mei v.h. 4^e leerjaar wordt vertaald naar onvoldoende (O), voldoende (V) of goed (G) op de volgende wijze:
Eindcijfer lager dan 5,5 = onvoldoende;
Eindcijfer van 5,5 tot 7,5 = voldoende;
Eindcijfer 7,5 en hoger = goed.
4. Voor de KV1-vakken handvaardigheid, tekenen en muziek geldt het Eindcijfer aan het einde van het derde leerjaar, aangezien KV1 in leerjaar 4 niet meer terugkomt. Deze vakken worden aan het einde van leerjaar 3 afgesloten. Verder moeten de 4 culturele activiteiten allemaal met een voldoende afgerond zijn. Eindcijfer moet dus aan het einde van leerjaar 3 voldoende of goed zijn om te kunnen slagen.

D. Herkansingen en herexamens

Herkansingen:

Voor SE-toetsen worden geen herkansingsmogelijkheden aangeboden. Een uitzondering hierop vormen het vak maatschappijleer en de keuzevakken van de beroepsgerichte vakken BWI, PIE en Z&W.

Leerlingen die een onvoldoende staan voor maatschappijleer kunnen een herexamen doen in de vorm van een praktische opdracht aan het einde van het schooljaar.

Zij dienen zich hiervoor persoonlijk in te schrijven bij de desbetreffende vakdocent.

Deze inschrijving moet voor Basis- en Kaderleerlingen in leerjaar 3 direct na de toetsweek van periode 3 plaatsvinden en voor VT-leerlingen in leerjaar 4 direct na de 2^e toetsweek.

Instructies voor de herkansing volgen bij de inschrijving.

In dit geval kan de leerling het cijfer maximaal ophalen tot een (afgeronde) 6.

Als een leerling het cijfer 3 of lager heeft voor een keuzevak van de beroepsgerichte vakken, kan hij d.m.v. een herkansing proberen een hoger cijfer te behalen. Deze herkansing moet opgenomen worden in het PTA.

Herexamens:

Kandidaten uit de basis- en kaderberoepsgerichte leerweg mogen 1 algemeen vak herkansen en mogen het beroepsgerichte vak herkansen.

Kandidaten uit de theoretische leerweg mogen één vak herkansen.

Het hoogste van de cijfers behaald bij het herexamen en bij het eerder afgelegde centraal examen geldt als definitief cijfer voor het centraal examen.

E. LOB

Alle VMBO leerlingen werken aan hun Loopbaandossier.

De eisen die wij stellen aan het LOB dossier staan per leerjaar apart benoemd in het LOB PTA.

Het LOB dossier is onderdeel van het schoolexamen en moet derhalve met voldoende of goed zijn afgerond voor de start van het eerste tijdvak. Een onvoldoende geeft geen recht tot een diploma.

F. Het profielwerkstuk in de theoretische leerweg

Het profielwerkstuk is een werkstuk, een presentatie daarbij inbegrepen, waarin op geïntegreerde wijze LOB kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het desbetreffende profiel waar de leerling op dit moment zijn/haar interesses heeft liggen voor de toekomst. Tevens is dit het verplichte loopbaandossier van de leerling.

Het profielwerkstuk is onderdeel van het schoolexamen en moet derhalve met voldoende of goed zijn afgerond voor de start van het eerste tijdvak. Een onvoldoende geeft geen recht tot een diploma.

De beoordeling dient plaats te vinden door minimaal twee docenten aan de hand van criteria die vooraf aan de leerling bekend zijn gemaakt. De beoordeling wordt apart op de cijferlijst bij het diploma vermeld en weegt niet mee bij de bepaling van het cijfer voor een afzonderlijk vak.

Indien reeds eerder een LOB profielwerkstuk vmbo is gemaakt dat betrekking heeft op hetzelfde LOB thema uit het profiel van de leerling, en dat is beoordeeld als «voldoende» of «goed» wordt de leerling vrijgesteld van het profielwerkstuk.

G. Aangepaste PTA's bij leerlingen die op- of afstromen

We onderscheiden bij afstroom:

1. Van VK3 naar VB4
2. Van Ha3/4 naar VT4

We onderscheiden bij opstroom:

1. Van VB4 naar VK4
2. Van VB4 naar VT4
3. Van VK4 naar VT4

Uitgangspunten:

Bij vakken die in het laatste examenjaar alle eindtermen aanbieden en toetsen, komen alleen het gemiddelde van de behaalde SE-cijfers op het rapport (eenjarig PTA).

Bij alle andere voorkomende gevallen worden onderstaande regels toegepast:

1. Cijfers voor KV1 één-op-één overnemen van het leerjaar waarbij het vak afgesloten is. Bijv. een leerling die opstroomt van VMBO-Basis 4 naar VMBO-Kader 4 krijgt de SE-cijfers van einde leerjaar 3 van de basisberoepsgerichte leerweg. Geldt voor opstroomers van B naar K en T, van K naar T en afstromers van VK3 naar VB4 en van Havo-3/4 naar VT4.
2. Cijfers worden bij de opstroom (van VB4 naar VK4) herbeoordeeld. Alle opstroomers van VB4 naar VK4 krijgen de mogelijkheid om het cijfer voor maatschappijleer te verbeteren. Deze mogelijkheid zal plaatsvinden tussen de eindexamenperiode en de zomervakantie. Leerlingen komen 1 of 2 dagen naar school om te werken aan de verbetering van het cijfer onder leiding van een docent.

3. PTA Mask (maatschappijkunde) wordt in leerjaar 4 bij opstomers van VMBO-B naar VMBO-K of T aangepast door ontbrekende eindtermen* apart te toetsen en mee te tellen bij leerjaar 4. Idem voor afstromers van Havo-3/4 naar VT4.
4. PTA Aardrijkskunde wordt in leerjaar 4 bij opstomers van VMBO-B en K naar VMBO-T aangepast door ontbrekende eindtermen apart te toetsen en mee te tellen bij leerjaar 4. Idem bij afstroom van Havo 3/4 naar VT4.
5. PTA Biologie wordt aangepast voor alle opstomers en afstromers van Havo-3/4 naar VT4 door ontbrekende eindtermen apart te toetsen en de resultaten mee te tellen in het SE-dossier van leerjaar 4.
6. Bij de beroepsgerichte vakken van BWI, PIE en Z&W worden bij opstroom alleen de behaalde cijfers uit leerjaar 4 meegeteld voor het schoolexamen (SE). Voor het profielvakcijfer telt alleen het CSPE mee. Daarnaast moet er één keuzevakcijfer van het afgelopen schooljaar overgeheveld worden.
7. Bij de overige vakken dekt het programma van leerjaar 4 alle eindtermen en worden deze ook als zodanig getoetst. Deze leerlingen krijgen alleen cijfers van leerjaar 4 voor het SE-dossier van deze vakken.

*ontbrekende eindtermen: zijn eindtermen die niet in leerjaar 4 behandeld en getoetst worden maar wel tot het examenprogramma behoren. Deze eindtermen zijn in leerjaar 3 van de betreffende leerweg behandeld en getoetst.

H. Uitslagregel

Je bent geslaagd als:

- het gemiddeld centraal examencijfer on-afgerond een 5,5 of hoger is (minimaal 5,50)
- voor Nederlands een 5 of hoger
- 1x 5, rest voldoende
- (1x 4) of (2x 5) + 1x 7 en de rest voldoende
- geen eindcijfer lager dan 4 bij de afzonderlijke keuzevakken van de beroepsgerichte vakken
- maatschappijleer is één v.d. examenvakken
- het schoolexamen Rekenen afgerond is voor de leerlingen die geen Wiskunde hebben
- het vak LO beoordeeld is met een voldoende of goed;
- een voldoende of goed is behaald voor KV1 inclusief CKV
- voor vmbo- tl het profielwerkstuk is afgesloten met een voldoende of goed
- Loopbaandossier is afgesloten met voldoende of goed.

Doorstroomrecht VMBO-t naar HAVO

Extra vak;

Dit extra vak moet bij de uitslagbepaling van het eindexamen, op basis waarvan zij hun diploma hebben gekregen, zijn betrokken. Hieruit volgt dat de leerling niet noodzakelijkerwijs het cijfer 6 voor het extra vak hoeft te hebben behaald. Immers, men kan ook slagen voor het eindexamen indien voor één van de bij de uitslagbepaling betrokken vakken het cijfer 5 wordt gehaald, en voor de overige vakken een 6 of hoger (zie artikel 49, eerste lid, onderdeel c, subonderdeel 1°, van het Eindexamenbesluit). Wel volgen uit de regels omtrent de uitslagbepaling bepaalde grenzen aan het resultaat dat voor het extra vak behaald moet worden.

Zo kan een vmbo-leerling niet slagen voor het eindexamen indien hij voor één van de verplichte vakken en voor het extra vak een 5 heeft gehaald, indien die onvoldoendes niet worden gecompenseerd door ten minste één 7 (artikel 49, eerste lid, onderdeel c, subonderdeel 3°, van het Eindexamenbesluit).

I. Onregelmatigheden

- Beoordeling bij het inleveren van verslagen, werkstukken en alle andere opdrachten.

Deze dienen ingeleverd te worden op de dag die met de docent afgesproken is. Houd een leerling zich niet aan deze afspraak dan treedt de volgende regel in werking als beoordeling:

- Docent informeert leerling en ouders/verzorgers op eerste dag na het inlevermoment over consequenties.
 - het verslag, werkstuk of andere opdracht dient evengoed gemaakt en ingeleverd te worden.
 - problemen met pc en printer zijn geen excuus; het werk dient daarom op diverse manieren en diverse locaties te worden opgeslagen (voorkeur: OneDrive). Printen kan in noodgevallen ook op school.
- Niet verschijnen zonder geldige reden bij een mondeling op gepland tijdstip is een ernstige onregelmatigheid. De examencommissie neemt in zo'n geval een beslissing. Dit geldt ook voor het niet op komen dagen op een afgesproken toetsinhaaluur.
 - Bij bovenstaande gevallen wordt de examencommissie ingeschakeld en wordt het examenreglement toegepast. Het volledige examenreglement is te vinden op de website van het Dendron College. Een van de belangrijkste artikelen uit het examenreglement is artikel 5.

artikel 5. *Onregelmatigheden*

1. Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het eindexamen dan wel ten aanzien van een aanspraak op vrijstelling aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, dan wel zonder geldige reden afwezig is, kan de voorzitter van de Centrale Directie maatregelen nemen.
2. De maatregelen, bedoeld in het eerste lid, die afhankelijk van de aard van de onregelmatigheid ook in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:
 - a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen,
 - b. het ontzeggen van de deelname of de verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen,
 - c. het ongeldig verklaren van een of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen,
 - d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de directeur aan te wijzen onderdelen.Indien het hernieuwd examen bedoeld in de vorige volzin betrekking heeft op een of meer onderdelen van het centraal examen legt de kandidaat dat examen af in een volgend tijdvak van het centraal examen.
3. Het besluit waarbij een in het eerste lid bedoelde maatregel wordt genomen, wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de inspectie en, indien de kandidaat minderjarig is, aan de wettelijke vertegenwoordigers van de kandidaat.
4. De kandidaat kan tegen een beslissing van de voorzitter van de Centrale Directie in beroep gaan bij de door het bevoegd gezag van de school in te stellen commissie van beroep. Van de commissie van beroep mag de voorzitter van de Centrale Directie geen deel uitmaken.

5. Het beroep wordt binnen drie dagen nadat de beslissing aan de kandidaat is bekendgemaakt, schriftelijk ingesteld bij de commissie van beroep. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepsschrift, tenzij zij deze termijn gemotiveerd heeft verlengd met ten hoogste twee weken. De commissie stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de kandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen onverminderd het bepaalde in de laatste volzin van het tweede lid. De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de kandidaat, aan de ouders, voogden of verzorgers van de kandidaat indien deze minderjarig is, aan de directeur en aan de inspectie.

6. ***Het adres van de commissie van beroep is: Commissie van Beroep Eindexamenaangelegenheden, p/a Dendron College, Postbus 6032, 5960 AA Horst***

F.Hanraets, Examensecretaris

J.Jenneskens, PTA coördinator